

EPAM EKONOMİ VE POLİTİKA
Araştırmaları Merkezi
İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ

Haftalık Dış Politika ve Ekonomi Bülteni

104. Bülten

İSÜ | İSTİNYE
ÜNİVERSİTESİ
İ S T A N B U L

istinye.edu.tr | 0850 283 60 00

[f /istinyeuniv.edu](https://www.facebook.com/istinyeuniv.edu) [t /istinyeunivedu](https://www.instagram.com/istinyeuniv.edu) [i /istinyeunivedu](https://www.instagram.com/istinyeunivedu)

Öğrencimiz Özenç Kayalı tarafından tasarlanmıştır.

Afganistan'a Odaklanmak

Doç. Dr. Fahri Erenel

Türkiye, bir kez daha NATO'nun yani ABD'nin başarısızlığına çözüm olmak üzere sahaya aktif olarak girmek üzere.Bosna -Hersek,Kosova ve Afganistan.Afganistan, iki görev alanına göre tamamına yakını müslüman olmakla birlikte çok farklı bir coğrafya ve etnik yapıya sahip.Jeopolitik konumu nedeniyle sürekli savaş ve istikrarsızlığın hüküm sürdüğü bir coğrafya.Büyük İskender'den beri dönemin hakim güçlerinin ilgi alanı olan,bu güçlerin işgaline uğrayan,ancak başarılı olamayarak arkalarında kan,gözyaşı ve daha ağır istikrarsızlık koşulları bırakarak çekildikleri bir tarih sahnesi.Aktörler farklı olsa da aynı oyun yıllardır sergileniyor.Başarısızlıkların her biri iç krizi daha da tetikliyor,bölge DEAŞ,El Kaide gibi terör örgütlerine ev sahipliği yapıyor ve dünyaya sürekli istikrarsızlık ihraç ediyor.

Afganistan tarihi daha bu coğrafyaya kolay egemen olunamayacağını bir kez daha yazıyor.Hegonomik güç ABD,11 Eylül saldırıları sonrası "Terörle Savaş" adı altında 20 yıldır işgali altında tuttuğu Afganistan'dan,Vietnam,İrak örneklerinde olduğu gibi tam bir başarısızlık örneği sergileyerek geri çekilmeye başladı gibi.Üstelik NATO ile birlikte.20 yılda Afganistan'da değişen ne oldu dersiniz.Başlangıçta sadece Kandahar'da hakimiyet sağlayan Taliban günümüzde nerede ise ülkenin % 55-60'ında etkili hale geldi.ABD,sadece başkent Kabil'de etkisi olabilen bir Hükümet kurabilme ve stratejik önem sahip Kabil Havalimanı'nın güvenliğini sağlama dışında hiçbir sonuca ulaşamadı.

ABD'nin,iki önemli rakibi Çin ve Rusya'nın bu coğrafya'da etki alanlarını giderek arttırmaları karşısında çekileceğini düşünmek mümkün görünmemektedir.ABD,Afganistan ve dolayısı ile Orta Asya'yı bu iki ülkeye bırakarak asla çekilmez.Özellikle Çin'in batıya yürüyüşünü kesmenin önemli kavşak noktalarından biri olan bu toprakları ABD kolay bir şekilde terk edemez. 2001 yılına göre Taliban'ın daha fazla alanı kontrolü altına almış olması,yaklaşık 2500 ABD askerinin bu coğrafya'da hayatını kaybetmiş olması,yılda ortalama 50 milyar dolar maliyet nedeniyle ulusal ve uluslararası kamuoyunda yıpranması ve Biden'ın seçimlerde ABD kamuoyuna verdiği çekilme sözünün bir sonucudur bu karar ve uygulama.Aslında yalanın siyasetini yapıyor Biden ABD'si.Çekilmiyor ve çekiliyor gibi yapıyor.

ABD ve NATO sonrası, baskıdan arınmış Taliban'ın Merkezi Hükümet ile temaslarını arttıracaklarını,görüşmelerin sürmesi için istekli olacağını düşünmek Taliban'ın tanımamak demektir.Ülkenin zaten karışık olan ikliminin, yoğunluğu hızla artan iç çatışmaya dönebileceğini ABD'nin dikkate almadığını düşünmek elbette mümkün değildir.ABD'nin çekilme kararını açıklamasından sonra 2021'in ilk üç ayında öldürülen insan sayısında % 30'luk artış Taliban'ın yol haritası hakkında bizlere yeterli fikri verebiliyor.

Taliban'ın hedefi belli.Afganistan İslam Emirliği kurmak.Geçmişte bu adı aldığını ilan ettiğinde,Afganistan bayrağını değiştirdiğinde Pakistan ve Suudi Arabistan'ın bu devlet dışı silahlı aktörü resmen tanıdıklarını açıklamalarını da unutmamak gerekir.Birleşmiş Milletlerin terör örgütü listesine aldığı Taliban'nın ABD tarafından terör örgütü listesine alınmamış olması da gözlerden uzak tutulmamalıdır.Ve Birleşmiş Milletlerin kararlarında terör örgütü olarak yer alan Taliban ile görüşmeler yapması ve bir anlaşmaya varması aslında ABD için en büyük kayıptır.Terörle Savaş adı altında yaptığı paylaşım mücadelesinin ne kadar sahte olduğunu

göstermektedir.Ve ABD kendi eli ile bir terör örgütü ile üstelik bu örgütün istediği yönde bir anlaşma yapması yenilgiden daha da acıdır insanlık için.Afgan halkına ihanettir.

ABD'nin aynı faaliyeti Suriye'de de yaptığını unutmamak gerekir.PKK terör örgütü ile aynı yapı olan PYD'yi Suriye'den çekilme sonrası vekil bırakma düşüncesi Taliban ile benzeşmektedir.ABD'nin her iki hamlesini,Birleşmiş Milletlerin bu örgütleri terör örgütü listesine almasına rağmen güvenlik konseyinin bir üyesinin kendi çıkarları uğruna teröre prim vermesinin çaresizliğinde aramak gerekmektedir.

Diğer taraftan ABD, sözde çekilme kararı ile Çin ve Rusya'ya ortaya çıkacak güç boşluğunu doldurmaların fırsat yaratacağını bilmiyor mu? Geçmişte Afganistan'ı işgal eden ve yine kendisi gibi yenilgi ile bu toprakları terk eden ,ancak bu coğrafya'yı yakın çevresi ve arka bahçesi olarak gören Rusya,yol-kuşak projesinin önemli güzergahlarından biri olan Afganistan dahil bölgede etkisi her geçen gün artan Çin, ortaya çıkacak fırsat penceresini değerlendirmeyecek midir?Her iki ülkenin Taliban ile olan yakınlaşmaları da dikkatlerden uzak tutulmamalıdır.

Bu konu üzerinde analiz yapılacak çok değişken bulunmaktadır.Peştunların Türklere karşı artan saldırıları,Çin-Pakistan işbirliğinin Afganistan'a nasıl yansıyacağı,Hindistan ve İran'ın bölgesel etkileri,Çin'in bölgede askeri olarak ta güçlenme çabaları,ABD'nin bölgede yeni üs arayışları Afganistan odaklı krizin daha da derinleşeceğinin ve kökleşeceğinin işaretleri olarak görmek gerekebilir.Bu kadar belirsizliğin olduğu bir ortamda, sadece Türk-Afgan Dostluğunu dikkate alarak görev üstlenme, Türkiye açısından bütün yönleri ile değerlendirilmesi gereken bir konudur.

Sosyal Sözleşmeden Türklük Sözleşmesine

Prof. Dr. Anıl Çeçen -Ankara Kalesi -229

Bu dünyada insanları diğer canlılardan ayıran olay ,insanoğlunun hemcinsleri ile birlikte düzenli bir toplum düzeni içinde yaşamasıdır.İnsanlar bunu sahip oldukları akıl ve benzeri yetenekler ile gerçekleştirdikleri için ,bugün yeryüzünde sekiz milyar insan iki yüz yirmi devletin çatısı altında bir toplumsal düzen içinde yaşamlarını sürdürebilmektedirler. Yeryüzünde yaşayan diğer canlılar insanlarda olduğu gibi bir akıl ve beyin yeteneklerine sahip olamadıkları için , bu alanda insanlardan geride kalmakta ve dünya gezegeninin egemen gücü olarak insanoğlu,yirmi birinci yüzyılda varlığını sürdürerek ve geleceğe dönük bir gelişme çizgisi doğrultusunda kendisini geliştirerek , yeni dünya düzeninin hem hazırlayıcısı hem de kurucusu olabilmektedir.Böylesine bir oluşumu, akıl ve fikir sahibi insanlar hazırlarken, yeryüzünün diğer canlıları neyin ne olduğunu bilmeden önlerine gelen değişim ve dönüşüm olgusunun rüzgarlarına kapılarak ve değişen yeryüzü düzenine ayak uydurmaya çaba göstererek , bütününü ayakta kalabilmenin arayışı içine girmektedirler.Yeryüzünün geçmişine bakıldığı zaman böylesine bir oluşumun ,binlerce yıl öncesinde ortaya çıkarak günümüze kadar devam edip geldiği anlaşılmaktadır.Devletlerin tarihi incelendiği zaman bu durum ortaya çıkmaktadır.

Doğuştan bir sosyal hayvan olarak dünyaya gelen insanoğlu,genel olarak hemcinsleri ile birlikte yaşamayı ve toplu halde bir yaşam düzenini tercih ederek yüzyıllarca toplumsal bir düzen altında var olabilmenin ve yaşam düzeni kurabilmenin çeşitli örneklerini zamanla ortaya koymuşlardır. İnsanlık tarihi devletleşme süreçleri açısından ele alınarak incelendiğinde,ilkel toplum düzenleri ortaya çıkmakta ve bunların devam ederek yaşamasını sağlayan ilkel devlet düzenleri,bu durumu yansıtan ana örnekler olarak tarihin başlangıç dönemindeki yerlerini almışlardır.Yıllar geçtikçe ilkel toplum düzenleri de gelişmeler göstererek ortaçağ dönemine doğru yol alırken ,ilkel toplumların yerini din kurallarına dayalı yeni bir yaşam düzeni almaya başlamıştır.Tek tanrılı dinlerin tarih sahnesine çıkarak , hızla yeryüzünün her tarafına doğru gelişmeler gösterdiği görülmüş ve daha sonraları da klisenin öncülüğünde din adamları yönetimini hedefleyen insan toplulukları , sırasıyla ilkel toplum yapısından dinsel toplum düzenine geçerek ,tarih sahnesindeki yerlerini almışlardır . Bu tür bir düzene geçmeden önce ilkel toplumlar incelendiğinde, sürü halinde diğer canlılar ile birlikte yaşayan insan toplumlarının, içlerindeki en güçlü adamın yönetimi altına girdikleri ve diğer güçlü insanlar ile var olan geçmişten gelen toplumsal düzenlerin dönüşümünün ortaya çıkmasıyla da,güç kavramının sürüler halinde yaşamakta olan insan toplumlarının dönüşümünde en etkili faktör olarak öne çıktığı görülmektedir.Güçlü insanlar, bu aşamada öne çıkarak ve çeşitli toplulukları arkasına alarak , geleceğin toplum düzeninin oluşumunda etkili olabilmenin yollarını aramışlardır.Kuvvetli insanlar sahip oldukları güç aracılığı ile bulundukları toplumları yönetmeye başlarken,aynı zamanda kurulu bir düzenin oluşumunu gündeme getiren din adamlarının önderliği ile karşılaşmışlardır.Bin yıllık ortaçağ döneminde dinin egemenliği klise üzerinden yaygınlık kazanırken ,ilkel toplumlarda görülen güç faktörü geride kalmıştır.Kaba kuvvetten dinin egemenliğine geçerken, insanoğlu yazının keşfi sayesinde okumaya başlamış ve böylece içinde bulundukları dünya düzeni ile hayat olgusu üzerine düşünmeye başlayarak bilim olgusunun öne çıkmasını sağlayan büyük bir değişim,ilk ve Ortaçağlardan sonra yeni ve yakın çağlara doğru gelişip ilerlerken, akıl ve fikir sahibi olarak insanoğlu geçmişten gelen bütün bilgileri bir araya getirerek bilim denilen disiplini öne çıkarmıştır.İnsanlar kaba güçten sonra dinin egemenliğindeki Ortaçağı da geride bırakarak,

bilimsel bilgi disiplininin getirdikleriyle,bir çok alanda bilimsel devrimler ile karşı karşıya gelmişlerdir.Zamanla çeşitli alanlardaki ulaşılan bilgiler, hem dünyayı hem de insanları değiştirmiş ve bu aşamadan sonra insanlar bilimsel devrimlerin getirdiği yeni oluşumlar üzerinden kalkınmaya ve gelişmeye devam etmişlerdir.

Bugünün dünyasında önde gelen bir merkezi konuma sahip olan batı uygarlığı önce Avrupa kıtasında ortaya çıkmış ve daha sonraki aşamada ise ABD'nin öncülüğünde Amerika kıtasında da genişleyip yayılarak ,beş kıtadan oluşan dünya sahnesini egemenliği altına almıştır. Yüzyılların bilgi birikimi insanlığın gelecek arayışında etkin olmaya başlayınca , önce bilimsel devrimler daha sonra da siyasal devrimler tarihsel süreç içindeki yerlerini almışlardır. Doğuştan özgür bireyler olarak dünyaya gelen insanlar daha sonraki aşamada toplumsal yaşamın içine girdikleri aşamada ,her yerdeki toplum ve devlet düzenlerinin baskıları yüzünden her yerde baskı altına alınarak zincire vurulmuş ve özgür olmaktan çıkarak esaret içindeki diğer canlıların olumsuz durumlarına sürüklenmişlerdir. İlkel toplumda kuvvetlilerin hakları öne çıkarken ,insanlığın esaretine giden olumsuz yolun önü açılmıştır. Güçlü ve kuvvetli insanlar toplumsal yaşama egemen olmaya başladıkları aşamada,diğer insanların köleleşme düzenleri de öne çıkmış ve modern topluma doğru dünya ilerlerken insanoğlu hürler ve köleler olarak ikiye ayrılmıştır . Aradan binlerce yıl geçmesine rağmen bugünün dünyasında gene eski durum devam etmekte ve her yerde güçlüler özgür ve egemen konuma sahip olurlarken,zayıflar ve güçsüzler onların kulu ve kölesi olmaktan kurtulamamaktadırlar . Doğuştan özgürlüğüne kavuşan insanlığın her durumda ve her yerde güçlülerin baskı ve hegemonyaları ile karşılaşmaları , bütün aşamalarda insan toplulukları arasında çekişmeye ve çatışmalara neden olmuştur.Bu tür çatışmaların sıcak olaylar ile savaflara dönüşmesi, istenmeyen olumsuz durumları beraberinde getirmiş ve insan toplumları bir türlü iç ve dış kargaşalardan kurtularak kalıcı bir barış düzenine kavuşamamıştır. İnsanlık tarihi bu açıdan hak ve özgürlüklere kavuşma mücadelelerinin uzantısı olarak görülebilir.Böylesine bir çıkmaz içindeki insanlığın serüveni Avrupa'nın ortasında yer alan merkezi büyük devletlerden Fransa'da gerçekleşen siyasal devrim ile aşılabılmıştır.

Fransız devrimine giden yol Fransa toplumu ve devletinin geçirdiği aşamaların belirlediği bir oluşum sayesinde ortaya çıkmıştır . Devrime giden yolda Monteskiyö , Volter ve Jan Jak Russo gibi düşünürlerin son derece etkili yönlendirmeleri olmuştur. İbni Haldun'un Ortaçağın birikimini yeni çağlara taşıması gibi ,Fransız devriminin öncüsü Jan Jak Russo'da , yazmış olduğu "Sosyal Sözleşme " isimli kitabı ile hem bir durum tespiti yapıyor hem de uygarlık yolunda nasıl davranılması gerektiğini ciddi bir hukuk birikimi örgütleyerek bu eserinde dile getiriyordu.Bu kitap özellikle Endülüs'den gelen siyasal birikimi öne çıkarırken, modern bir devlet ve toplum düzenine geçilebilmesi için neler yapılması gerektiğini de bölümler halinde yazarak ,geleceğin dünyasında daha gelişmiş ve belirli bir siyasal disiplin altına alınmış kamu düzenleri oluşturarak,hak ve özgürlüklerin güvence altına alınmasını hedefliyordu. Russo , bu kitabında insanlık için geçmişin birikimlerinin örgütlenmesiyle bir hukuk düzeni oluşturmaya öncelik veriyordu. Bu doğrultuda toplum içinde bulunan her bireyin kendi hak ve özgürlüklerinin bir kısmından vazgeçmesi gerektiğini vurguluyordu.Tüm bireylerin hak ve özgürlüklerinin bir kısmından vazgeçmesiyle ortaya çıkacak yeni yapılanma içinde bütün bu vazgeçilen hak ve özgürlüklerin gündeme getirdiği yeni otorite,vatandaşların eşit katılımı ile kurulacak bir toplumsal örgütlenme olarak devlete geçecekti.Her vatandaşın belirli ölçülerde vazgeçmiş olduğu hak ve özgürlüklerin devlet adı verilen siyasal mekanizmanın tekelinde toplanmasıyla,insanlar bir otoritenin çatısı altında bir araya gelerek,geçmişten gelen güçlüler

ve zayıflar arasındaki her türlü çatışma ve çekişmelerden , oluşturacakları yeni kamu düzeni sayesinde kurtulacaklardı. Böylece hiç kimse gücüne ya da kuvvetine dayanarak toplum içinde haksızlıklar yaratamayacak,herkesin hak ve özgürlükleri eşit koşullarda ve vatandaşlar arasında hiçbir ayırım yapılmayarak devlet tarafından benimseneceği için ,her türlü haksızlık devletin oluşturduğu hukuk düzeni içinde önlenenecekti.Yasalar sayesinde herkese eşit ve hakkaniyete uygun hak ve özgürlük tanınacaktı. Devletin böylesine tarafsız ve etkin bir biçimde eşitlikçi bir toplum düzeni oluşturması ile herkesin hem hak ve özgürlükleri hem de mal ve mülkleri hukuk aracılığı ile güvence altına alınacaktı.Herkes güvenli bir toplum düzeninde yaşayabilmek amacıyla sahip olduğu hak ve özgürlüklerinin bir kısmını,toplum içinde bir sözleşme imzalayarak devlete devredecekti. Jan Jaçk Russo bu yapılanmaya “Sosyal Sözleşme” adını veriyordu.

Devlet ve toplum düzenlerinin nasıl kurulacağı ile ilgili bilgiler öğretiliyor ve Sosyal sözleşme ile ilgili bu kitap aracılığı ile de insanlığa aktarılıyordu. Halkın eşit bir biçimde vazgeçeceği hak ve özgürlüklerinin bir kısmı sonradan devlete adı verilen tüzel kişiliğe devredilirken , bunlardan vazgeçen insanlar hak ve özgürlüklerinin bir kısmını devrettikleri devletten hem koruma ,hem de sahip oldukları hukuk kazanımlarının muhafaza edilerek güvence altına alınmasını bekliyordu. Sonradan yaratılan egemen varlık olarak, devletin öncülüğünde toplumu oluşturan bireylerin bir toplumsal pakt imzalayarak devleti egemen güç konumuna getirmeleri düşünülmüyordu . Bu doğrultuda yaratılmış olan egemenlik gücünün hiçbir biçimde kimseye devredilemeyeceği esas olarak kabul ediliyordu.Devlet denilen egemen gücün sahip olduğu iradenin genel bir irade olarak,herkesin hak ve özgürlüklerinin bir kısmının devlete devredilmesiyle gerçeklik kazanması sağlanıyordu. Herkesin iradesinin bir kısmının bir araya getirilmesiyle oluşturulan genel irade gücü,hegemon devletin eline devredilerek ülkede otorite merkezli bir kamu düzeni oluşturulabilmesi için çaba gösteriliyordu.Bu tür bir uygulamanın temelinde egemenliğin devir edilemeyeceği ,hakimiyetin bölünemeyeceği ve de genel irade gücünün de hiçbir zaman yanılmayarak devletin doğru bir çizgide etkinliklerini sürdürmesi planlanıyordu. Bu çerçevede egemen gücün kullanılma sınırlarının iyi belirlenmesi ve böylece yanlış bir yönetim tehlikesinin önlenmesi gerekiyordu.Toplumun yönetilmesi sırasında ortaya çıkan sorunların aşılmasında gene tüm sorumluluk devlete düşüyordu.Toplumu oluşturan tüm bireylerin eşit katılımı sayesinde hazırlanmış olan sosyal sözleşmeye dayanarak,devlet toplumun bütün gereksinmelerini karşılayacak kamu hizmetleri ile bu doğrultuda oluşturulacak bir kamu düzenini esas temel ilke olarak benimsiyordu. Vatandaşların vazgeçtiği hak ve özgürlükleri devlete devir edilirken,hukuk sisteminin sağlayacağı güvence altında anayasal devletin devamı öngörülüyordu.

Russo,vatandaşların bir toplum sözleşmesinin varlığına dayanarak hak ve özgürlüklerinin bir kısmından vazgeçtiğini ve bu doğrultuda hak ve özgürlüklerin dengelenmesi için de gelişmiş bir yönetim biçimine sahip olunması gerektiğini dile getiriyordu.İnsan toplumlarının birbirinden ayrılan farklı koşulları yüzünden, ülkeden ülkeye siyasal sistemlerin ve rejimlerin değişiklik gösterebileceğini üzerinde ısrarla durarak öne sürüyordu.Russo’ya göre en ileri yönetim biçiminin halk yönetimi anlamında demokrasinin olduğunu, aristokrasi ve monarşi gibi uygulamaların yetersiz kaldığı her durumda demokrasinin öncelikle tercih edilmesi gereken siyasal rejim olduğunu,bu nedenle de uygulanmasının öncelikle düşünülmesi gerektiği dikkate alınarak,en ileri düzeyde bir demokratik rejim uygulanmasına geçilmesi gerektiği açıktır.Koşullar ne kadar farklı olursa olsun demokrasiden vazgeçilmemesi gerektiği gene sosyal sözleşme isimli kitapta açıklanmaktadır.Her siyasal rejim gibi en iyi demokrasiler bile

zamanla yıpranabilir ya da kötüye kullanmalar nedeniyle yozlaşarak ortadan kalkabilir . Ne var ki, egemen varlık konumundaki devletin üstünlüğünü ve merkezi konumunun öncelikle korunması gerektiği konusunda, bütün toplum üyelerinin katılımıyla rejimin geleceğe dönük kurumlaşmasının sağlanması, yozlaşmaların ya da kötüye kullanımların öncelikle düşünülmesi gereken bir konudur. Siyasal iktidarların muhalefet yapılanmaları aracılığı ile dengelenmesi, ya da yasama, yargı ve yürütme arasında sağlanacak bir kuvvetler ayrılığı rejimi , ülkedeki toplum ve devlet düzeninin içindeki olumsuzluklara ve de yozlaşmalara karşı bir önleyici güvence olarak devreye girmesi gerekmektedir. Eski Roma imparatorluğu dönemlerinden kalma diktatörlük rejimlerinin giderek baskı yönetimlerine dönüşmesinin ancak ileri demokrasi rejimleri ile önlenilebileceği zaman içinde ortaya çıkmıştı . Gelişmiş bir siyasal rejim türü olarak demokrasilerin varlığını koruyabilmesi için herkesin kazanılmış haklar çizgisinde mücadele etmesi gerekmiştir. Yoldan çıkan iktidarlara karşı seçimler her zaman için bir önleyici unsur olarak görülmüştür. Siyasal rejimlere sahip çıkma çizgisinde sivil toplum yapılanmalarının devreye sokulması, halk kitlelerinin hareketliliği açısından her zaman için olumlu yansımalar ortaya çıkarmıştır. Demokratik rejimlerin çağdaş gelişmeler doğrultusunda kendilerini yenilemeleri toplumların gereksinimlerinin karşılanması açısından olumlu sonuçlar vermiştir. Yetki gasplarının önlenmesi açısından demokrasilerin korunması zorunlu görünmektedir.

Sosyal sözleşme her toplumun yönetimi ve devletlerin yasallığı açılarından önemlidir. Bu açıdan bilimsel çalışmalarda ve incelemelerde her devletin kendi özel durumları dikkate alınarak hareket edilmelidir. Her devletin dünya haritası üzerinde diğer devletlerden farklı bir konumu vardır. Devletlerin tarih ve coğrafya gibi bilimsel disiplinlere konu olan yanları her zaman için birbirinden farklılık göstermektedir. Devletlerin ayrıca sahip oldukları biçimsel farklılıklar ile oluşması da modellerin birbirlerinden ayrılan yönlerini öne çıkarmaktadır. İmparatorluklar, federasyonlar ya da konfederasyonlar, din devletleri ya da ulus devletler gibi devlet modellerine dünyanın her bölgesinde rastlandığı için, bu tür devlet modellerinin seçiminde o devletin çatısı altında yaşayan halk kitlesinin oylarının önde gelen bir önemi vardır. Bu açıdan var olduğu kabul edilen sosyal sözleşmenin belirleyici etkisi olmaktadır. Vatandaşların sahip oldukları hak ve özgürlüklerinden devleti kurmak üzere vazgeçtikleri aşamada, gerçekleştiği varsayılan sosyal sözleşmenin içinde toplumun yapısı ve farklı özelliklerine göre devletin kurulması doğrultusunda bir insiyatifin gerçekleştiği düşünülerek devlet modelinin kurulması tamamlanmaya çalışılır . İmparatorluklar da ya da federasyonlarda farklı bölgelerin güçlü bir merkezi yönetim aracılığı ile idare edildiği görülmektedir. Var olan ulus devlet modeli ise , o zaman devletin ülkesi ile birliği ve bütünlüğü ilkesi yönünde hareket edilerek, devletin kurucusu olan ulusun vatani ile karşı karşıya kalınan bir durumu ortaya çıkarmaktadır. Ulusların devlet ve milletleriyle kaynaşarak tamamladıkları ulus devlet süreci içinde, her ulusun tarihi o ulusun devletin modelinin belirlenmesinde önde gelen bir etki yaratmaktadır. Bu çerçevede her ulus sahip olduğu karakteristik özelliklerini , kendi kurduğu ulus devletin yapılanmasında belirleyici bir çizgide yansıtabilmektedir. Bu gibi durumların fazlaca görülmesi gibi siyasal gelişmelerde her ulus devletin birbirinden fazlasıyla ayrıldığı görülmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti de bir ulus devlet olarak dünya haritasında yer alan diğer ulus devletlerden çok farklı özellikleriyle öne çıkmaktadır. Sosyal sözleşme teorisinin getirdikleriyle Türk devleti ele alınarak incelenirse , ortaya bir Türklük sözleşmesinin geldiği görülmektedir. Var olduğu kabul edilen bir Türklük sözleşmesinin Türkiye Cumhuriyetinin kuruluş sürecinde gündeme geldiği ve devlet kurma hazırlıkları içinde yer aldığı öne sürülmektedir. Geçen yüzyılın

bir ulus devletler çağı olarak benimsenmesi üzerine öne çıkan yeni ulus devletler , yirmi birinci yüzyıla geçilen yeni dönemde tartışma konusu yapılmakta ve yeni egemen güçlerin hegemonyasının kurulması amacıyla var olan ulus devletler ileri geri çekiştirilerek , onların belirlediği bugünkü dünya düzeni yeni egemen güçlerin çıkarları doğrultusunda değişim konusu yapılmaktadır. Değişimden daha çok dönüşüm gibi köklü değişiklikler öne çıkarılarak ulusal yapıların egemen olduğu ulus devlet modelleri açıkça ortadan kaldırılmaya çalışılmaktadır. Geçen yüzyılın son çeyreğinde başlayan ulus devlet düşmanlığı ya da yeni dünya düzensizliği gibi akımların sürekli olarak önde gelen büyük emperyalist güçler ile birlikte dayatılması yüzünden ,yeni ekonomik düzen çerçevesinde yeni yüzyılın ilk çeyreğinde ulus devletler fazlasıyla yara almış görünmektedir.Avrupa'nın ulus devletleri bir kıtasal federasyona doğru dönüştürülmeye çalışılmış ve bu nedenle ulus devletlerin tarih sahnesine çıkmış olduğu Avrupa kıtasında ,öncelikle ulus devletleri tasfiye çabası sonuç vermemiştir. Avrupa kıtasında başlayan bu ulus devlet düşmanlığı girişimleri ,daha sonra diğer kıtalarda ve bölgelerde gündeme getirilince, özellikle Siyonizmin tehdit ettiği Orta Doğu bölgesinin tam ortasında merkezi bir devlet konumuna sahip olan Türkiye Cumhuriyeti ,fazlasıyla hem emperyalist hem de Siyonist saldırılar ile uğraşmak zorunda kalmıştır. Türk devletinin bir ulus devlet olarak varlığını korumasını istemeyen alt kimlikçi gruplar ile birlikte ,onlarla işbirliği yaparak ulus düşmanlığını bayrak gibi kullanan emperyalistler ,alt kimlikçi eyalet ve şehir devletleri oluşumlarını destekleyerek dünya haritasından ulus devletleri silmek için her yolu denemektedirler. İşte tam da bu aşamada Türklük sözleşmesi var mı yok mu diye bir tartışma,emperyalizm ile Siyonizmin temsilcisi merkezler tarafından Türkiye'de başlatılarak , merkezi coğrafyada bin yıldır geçerli olan Türk hegemonyasının Türkiye Cumhuriyeti ulus devleti ile birlikte ortadan kaldırılmaya çalışıldığı göze çarpmaktadır.

Türklük sözleşmesi genç bir araştırmacı tarafından kitap haline getirilirken ,bu kitabı yayınlayan yayınevinin çıkardığı dergide hem bir özel sayı çıkarılmakta hem de sonraki sayılarda ondan fazla makale yayınlanarak Türk kamuoyunda Türk devleti gözden düşürülmeye çalışılmaktadır. Şimdiye kadar devletin kurucu önderi ile ilgili Mussolini ve Hitler yakıştırmaları gırla giderken,her türlü diktatörlük suçlamaları,Rıza Nur ya da diğer Atatürk düşmanlarının dile getirdiği öyküler ile birlikte dile getirilerek, dergi ve kitaplarda bu gibi konular daha da öne çıkarılarak siyasal konu tırmandırmaları yapılmaktadır Bir ulus devlet olarak çağdaş Avrupa devletleri standartlarına sahip bir biçimde kurulmuş olan Türkiye Cumhuriyetine yönelen ulus devlet düşmanlığı,günümüzde her açıdan ele alınarak tartışılmakta ve bugünkü Türk devletinin ortadan kaldırılmasına yönelik olumsuz tutum ve davranışlara,Türkiye'yi bir kaos ortamına sürükleme doğrultusunda her açıdan zorlama yapılırken, bir de Türklük Sözleşmesi gibi, Türkleri ve Türklerin kurmuş olduğu ulus devleti ortadan kaldırmaya yönelik girişimlerin birbiri ardı sıra gündeme getirildiği anlaşılmaktadır .Türklük halleri üzerinden konuya girenler Türklük hallerine son verilirse, Türklüğün de sona ereceğini açıkça ifade edebilmektedirler.Her Türk vatandaşının Türk görünmekten vazgeçmesiyle ,Türk toplumu içinde ulusal bağlantının ortadan kalkacağı ve Sevr haritasına benzer bir yapılanmanın dış desteklerle devreye girebileceği ihsas edilmektedir.Türklük hallerinden vazgeçmenin yaratacağı hazzı dile getiren Türklük karşıtı bir söylem,Türklük sözleşmesi tartışmalarıyla tırmandırılarak Türklük olgusuna son vermeye çalışılmaktadır.Soğuk savaş yıllarında alt kimlikçilik ve bölücülük girişimleriyle yok edilemeyen Türklük ve Türkçülük oluşumları,şimdi daha üst düzeyde bir teori geliştirilerek Türklük sözleşmesi üzerinden devre dışı bırakılmaya çalışılmaktadır.Türklük ve Türkçülük muhit ya da mahalle milliyetçiliği diye küçümsenirken, Türk devleti çatısı altında yeni bir Türklük

sözleşmesi hazırlanarak Türklük'ten Türkiyeliliğe doğru bir geçiş ,açıkça Türk kamuoyuna empoze edilmektedir.Böylece Türk vatandaşı olan bazı alt kimlikli gruplar üzerinden Türklük olgusuna karşı çıkılmaktadır.

Türklüğü tarihsel süreç içinde iktidar yapılanması olarak görenler ,aynı zamanda Türklükten çıkışı da bu doğrultuda görerek,Türk devletini tarihin çöplüğüne doğru sürmeyi hedeflediklerini açıkça yazabilmektedirler.Türklük karşıtı alt kimlikçiliğin zaman içinde Türkçülük akımının yeniden güçlenmesine hizmet ettiğini ileri süren sözleşmeciler Türk vatandaşları,bazı gerçekleri görmezden gelemeyeceklerini anladıklarından,var olan Türkiye Cumhuriyeti devletinin kurulmasına giden yolda ortaya eylemsel olarak çıkan fiili Türklük sözleşmesinin temellerinin sağlam atılması nedeniyle bunun ilga edilmesinin mümkün olmadığını, çünkü Türkiye cumhuriyeti vatandaşlarının yüzde sekseninin kendisini Türk olarak tanımladığını açıkça dile getirmektedirler.Bu çerçevede Türk ulus devletinin kuruluşunu başarılı bulduklarını ve bu durumun yakın zaman içinde değiştirilmesinin mümkün olmadığını da dile getirerek gerçekçi bir yaklaşımı ifade etmektedirler.Bu çerçevede Türklerin bir varoluşsal tehdit içinde olmadığını dile getiren sözleşmeciler, Türkiye Cumhuriyetinin yapısının durduk yerde değiştirilmesinin mümkün olmadığını,ancak dünyada meydana gelebilecek değişim rüzgarlarının Türkiye üzerine estirilmesi ile bazı denemeler yapılabileceğini de söylemekten geri durmamaktadırlar. Cumhuriyetin kuruluşu itibarıyla var olduğu öne sürülen Türklük'le ilgili sözleşmenin,demokratik ya da popüler çizgilerde değişiklik göstermesinin önümüzdeki seçimlerde Türk halkının tercihleri ile mümkün olabileceğini de görebildiklerini belirtmektedirler.Sözleşmeciler bir yaklaşım ile Türklük olgusunun farklı boyutlarda gündeme getirilmesi sayesinde, batı emperyalizmi ile Siyonizmin bölgesel yeniden yapılanma arayışlarına yardımcı olabilecek bir düzeyde konu gündeme getirilmektedir.Türklük siyaseti alttakiler ile üsttekiler arasındaki çekişmeler açısından ele alınarak incelenirken araya Türklük sözleşmesi gibi yeni bir bakış açısının eklenmesi ,var olan tartışma ortamını daha da genişleterek kafa karışıklığına yol açılmasına neden olmuştur.Yazılı anayasaların yanında Türklük sözleşmesini Türkiye'nin yazısız anayasası olarak gören sözleşmeciler Türkler ,soldan gelen geçmişlerinin kavramı olarak sınıf çelişkileri ve mücadeleleri gibi kavramları kullanarak,yeni tezlerini güçlendirmeye çalışırken,Türkler'in tutarlı bir ulusal direnişi ile karşılaşmışlardır.

Türklük sözleşmesinin bir ulusal mutabakat örneği olarak ele alınması konunun ciddiyeti açısından önemlidir.Türklük sözleşmesinin hem Müslüman Türkleri korurken hem de çağdaş batı dünyasının yanında,modern bir devlet ve kurumsal ağ kurarak başarılı olduğunu, sözleşmeciler Türk vatandaşları kabul ettiklerini açıkça vurgulamışlardır. Türkiye Cumhuriyetini karşıdan bakarak inceledikleri aşamada Atatürkçülüğün ortadan kalktığını,Kemalist tarih öğretisinin artık eski gücüne sahip olmadığını da belirtmekten kaçınmamışlardır. Atatürkçülüğün İslamcılar yüzünden resmi ideoloji olmaktan çıktığını,Cumhuriyeti kuran partinin diğer partilerden devşirme kadrolarla kimlik ve yapı değiştirilerek emperyal projelerin bölge temsilciliğini yaptığını,önümüzdeki dönemde ise Atatürkçülüğün bir sivil toplum hareketi olarak yeniden gündeme gelebileceğini, Kemalistlerin geleceğe dönük hayallerini ve özlemlerini kaybettiklerini ve bu yüzden eskisi gibi etkin bir siyaset biçimi geliştiremedikleri, gene sözleşmeciler Türklerin açıklamalarında görülmektedir . Kapitalist sistem kendisine karşı olan hareketleri de kendi içine çektiği için, Atatürkçülüğün anti emperyalizm çizgisinden çıkarak, batıcı bir yaklaşıma doğru kaydırıldığını açıktan ifade etmekten kaçınmamışlardır.Yeni dönemde geçmişten gelen çizgilerin değişeceğini ve Türklük sözleşmesinden dışlanan toplum

kesimlerinin de içinde yer alacağı yeni bir sözleşme türü arayışlarının tartışma platformlarında konuşulmaya başlanacağını, sözleşmeciler Türkler açıkça belirtmek durumunda kalmışlardır . Türklük olgusu bu yeni yaklaşımlar doğrultusunda ele alınarak yeniden değerlendirmeye alınarak, Türkiye'nin içinde bulunduğu çıkmazlardan nasıl kurtulacağı gibi yeni arayışlar da, farklı tartışmalar ile birlikte siyasal gündemde öne geçmektedirler.Sosyal sözleşme kökenli Türkcülük tartışmaları sürekli olarak devam ettirilirken,yeni bir Türkcülük sözleşmesi arayışlarına devam edilmektedir.

Farklı çizgilerde ele alınmaya başlanan Türklük olgusu kaynakları araştırıldığında aslında tarihin derinliklerinden gelen kalıcı bir çizginin Türk kimliği üzerinde belirleyici olduğu artık iyice anlaşılmaktadır.Türklük olgusu hem tarihsel süreç içinde hem de toplumsal oluşumların sürekliliği çerçevesinde kimlik kazanarak, bugünlere kadar gelebilmiştir.Türklük kavramı tanımlanırken toplum içinde var olan bazı sosyal gruplar ile farklı bir takım kimliklerin dışlandığı görülmektedir.Bu çizgide dışlanan toplum kesimleri giderek asıl kimliğin karşısına ötekileşerek çıkmakta ve bu yüzden de ulusal toplumlarda öteki konumuna sürüklenen diğer alt kimlikli toplum kesimleri de homojenlikten uzaklaşarak kendi ulus devletlerini kurabilmenin heterojen arayışı içine girebilmektedirler.Eski bir imparatorluğun varisi olarak ortaya çıkan Türkiye cumhuriyeti ulus devleti ,bu aşamada uluslaşmaya öncelik vererek ayakta kalmaya ve bu doğrultuda çok uluslu kozmopolit bir toplum yapısından uzak durmaya çalışarak, olayların gelişim süreci içinde belirli ana ilkeler doğrultusunda Türklük olgusunu besleyerek ve yürüterek hedefe ulaşmaya çalışmıştır. Bu doğrultuda atılan adımlar ve ortaya konulan ilkeleri bütünüyle bir araya getiren bir sistemci yaklaşım ile değerlendirildiğinde,ortaya Türklük sözleşmesi gibi bir oluşumun eylemsel çizgide çıktığı ifade edilebilir. Üç yüz milyonluk bir Türk dünyası , doksan milyonluk bir Türkiye Cumhuriyeti, yedi bağımsız Türk devleti ,Rusya ve Çin'in sınırları içinde var olan on iki Türk devleti gibi Türklük oluşumları ,bir bütünsellik içinde ele alınırsa o zaman ,teorisi eksik de kalsa görmezden gelinemeyecek bir Türklük olgusu geleceğe dönük olarak büyüyerek varlığını korumaktadır. Türk kökenli halklar , bağımsız ve bağımlı yirmi civarında Türk devleti hep birlikte ele alındığında ,dünya haritasının tam ortalarında büyük bir Türk ağırlığı göze çarpmaktadır.Bu gerçeklik yüzünden dünyanın geleceği ile ilgili güncel tartışmalarda Turan konusu ağırlıklı bir biçimde öne geçmektedir.İmparatorlukların parçalanması sonrasında bir büyük Türk imparatorluğunun oluşumunu önlemek amacıyla ideolojik bir yapılanmaya gidilerek,Rusların Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği gibi küresel bir oluşumu Türk dünyasının tepesine binerek kurması sağlanmıştır. Sosyalist sistemin çöküşü sonrasında dağıtık bırakılan Türk dünyasının Türkiye Cumhuriyeti öncülüğünde toparlanmasına izin verilmemiş, Rus ve Çin emperyalizmlerinin kendilerine bağlı işgal ve hegemonya altında tuttukları Türk devletlerinin, diğer devletler gibi özgür ve bağımsız olmaları kesin olarak önlenmiştir.

Bugün geline nokta Türk dünyası eylemsel bir gerçeklik olarak varlığını sürdürmekte ama tutarlı bir siyasal sistemin çatısı altına girerek kendisini koruma şansından uzak tutulmaktadır.Tam bu aşamada Türklük sözleşmesinin tartışma alanına getirilmesi konusu , Türkiye'nin Türk devletleri üzerinde kurgulanan emperyal ve Siyonist plan ve projelerde bir ön cephe ülkesi konumunda geleceğe dönük kullanılmak istenmesidir.Şimdiye kadar noter tasdikli bir Türklük sözleşmesi Türk ulusunun önde gelen evlatları tarafından hazırlanarak konulmamıştır.Ama Türkler, Türklüğü ve Türk devletlerini zaman zaman bir araya getiren hukuki ve siyasal toplantılar düzenlenerek bir çok konuda kararlar alınmıştır. Bu gibi kararların içeriği bir anlamda evrensel Türklük sözleşmesi boşluğunun doldurulmasında ve geleceğe

yönelen bir sosyolojik kültürel yapılanmanın ortaya çıkarılmasında ,birbirini izleyen toplantılar aracılığı ile Türk bilim adamları yön göstererek etkili olmaktadır. Resmi bir toplantı organizasyonu ile bütün Türk dünyası ve devletleri bir araya gelerek bir Türklük sözleşmesini açıkça ortaya koymamışlardır ama bu doğrultuda bir çok toplantı ve örgütlenmeler meydana çıkarılarak ,dünyanın tam ortasında Türkiye Cumhuriyeti gibi büyük bir devletin aracılığı ile geleceğe yönelik Türkçü bir yeni yapılanma dönemine girmişlerdir.Bu yeni durum dikkate alındığında emperyalist ve Siyonist merkezlerin yeni bir Türklük sözleşmesi aracılığı ile siyasal gelişmeleri kendi çıkarları doğrultusunda izleyerek Türkleri kontrol altında tutma arayışlarına yöneldikleri anlaşılmaktadır.Eylemsel oluşumlara teorik bir çerçeve çizerek,gelecekteki Turan yapılanmasının batılı emperyalistler tarafından denetim altına alınmaya çalışıldığı açıkça göze çarpmaktadır.

Russo'nun sosyal sözleşmesi ile dünya yeni bir döneme sürüklenerek çağ değiştirmiştir.Şimdi de dünya Türk dünyasının merkeziliğine doğru giderken,yeni bir emperyal sözleşmeye değil ama tarihin her döneminde Türklere ve Türk devletlerine yön gösteren Orhun Kitabelerinden başlayarak var olan Türk eserlerinden yararlanılması gerekmektedir . Son yüzyıllarda yapılan Osmanlı devleti ve Türkiye Cumhuriyeti temelindeki ulusal ve uluslararası toplantıların,Türklere yön gösteren kararları da ,dayanak noktası resmi kaynaklar olarak öne çıkmaktadır.Rusya'da yapılan Türkçülük kongrelerinde alınan kararlar,Cenevre Türkçülük Kongresi,Bakü Kurultayı kararları,Erzurum Kongresi, Sivas Kongresi, Lozan Antlaşması,Montrö Antlaşması ,Türk Keneşinin kurulması ve bu çizgideki diğer kongrelerin hepsi Türkiye Cumhuriyetine ve Türk dünyasına giden yolda , Türklük Sözleşmesi boşluğunu dolduran resmen atılmış adımlardır. Ayrıca Misakı Milli kararları ,Amasya Tamimi, ve Atatürk'ün Halkçılık Programı gibi belgelerde,Türklük Sözleşmesi çizgisinde hazırlanan ve katılımcı heyetler tarafından resmen kabul edilen ilke ve kararlar olarak ,günümüzde var olduğu ileri sürülen Türklük Sözleşmesinin içeriğini resmen dolduran tarihsel metinlerdi. Bütün bu gibi girişimler dikkate alınarak değerlendirildiğinde ortada bir siyasal boşluk olmadığı am, var olan Türk dünyası,Türkiye Cumhuriyeti ve Türklük olgusu üçgeninde geçerli olan bir Türklük Sözleşmesinin varlığından ve uygulamada Türklere yön gösterdiğinden söz etmek mümkündür.Bu açıdan, Türklük dünyasının ya da Türkiye Cumhuriyeti devletinin yeni bir Türklük Sözleşmesine gereksinmesi yoktur.

Türklük sözleşmesi konusunu yeni bir şeymiş gibi bugün gündeme getirenler , Türklüğün tarihin derinliklerinden gelen ağır baskısından rahatsız oldukları için,yeni bir sözleşme hazırlıyormuş gibi davranarak ,bölgede var olan diğer alt kimlikli grupları da dikkate alan bir kozmopolit anlaşmayı yeni bir Türklük sözleşmesi olarak topluma ve kamuoyuna göstererek kabul ettirmeye çaba göstermektedirler.Tarihten gelen Türklerin varlık sözleşmesine başka kimlikleri de katarak sulandırma girişimlerine,Türk ulusunun izin vermeyeceği son dönemlerdeki gelişmeler doğrultusunda kesinlik kazanmıştır.Noter tasdikli yeni bir Türklük sözleşmesi ile sorunların çözülemeyeceği ama tarihsel dönüşüm noktalarında yapılan toplantılar ve alınan kararlar aracılığı ile geçmişten gelen Türklük sözleşmesinin yeni anlaşmalar üzerinden varlığını koruması sağlanabilecektir.Tarihin dönüm noktalarında tarih yapıcı millet olarak, her zaman üzerine düşen sorumlulukları yerine getiren Türklerin,yeni dönemde toparlanarak küresel ve bölgesel etkinliklerini sürdürmesi gerekmektedir.

Barışı Taşıyan Vapur: Kurtuluş Sadık Gültekin -Eğitim Bilimcisi

<https://www.ntv.com.tr/yazarlar/sadik-gultekin/barisi-tasiyan-vapur-kurtulus>,

O dönemin VATAN gazetesi...

Konuyla ilgili çarpıcı bir başlık atar:

“Azrail maskesini atmış,

Yunan halkını pervasızca biçiyor!”

**

“Yurtta sulh, cihanda sulh”

İlkesini şiar edinen Türkiye’nin...

Tarihinde unutulmaya yüz tutmuş nice insanlık dersi vardır!

Türkiye’nin...

En zor anında...

Dost elini uzattığı Yunanistan...

Bunun en güzel örneği...

Şimdi...

İlk kez duyacağınız bir olayı aktaracağım!

Aynı günlerde...

Türkiye’de de kıtlık yaşanıyor...

Tarımda çalışacak nüfusun büyük bölümü...

Savaşın başlarında askere alınmış...

Yiyecek stokları...

Olası bir savaş ihtimaline karşı...

Orduyu beslemek üzere ayrılmış...

Buna rağmen Türkiye...

Yunan halkı için bir şeyler yapmak istiyordu...

Milli Şef İsmet İnönü...

20 yıl önce topraklarından attığı...

Düşman ordusunun halkına yardım etmek için...

Alınan karara imza attı...

Yunanistan'a dostluk elini uzatan ilk ülke Türkiye olur!

Yurt çapında başlatılan kampanya ile...

Komşuya yiyecek ve ilaç gönderilecektir...

Herkes dışından tırnağından artırdığı...

Birkaç lokmayı...

Kuruluş adı...

‘Hilal-i Ahmer Cemiyeti’ olan...

Türk Kızılayı kayıtlarına göre...

1941-1942 yılları arasında...

Yunanistan’a maddi değeri...

28 milyon 861 bin 80 lira tutarında kurutulmuş sebze ve meyve...

4 bin 154 sandık yumurta ve gıda malzemesi gönderilir...

75 milyon lira insani yardım yapılır...
700 bin dolayında savaş mağduruna sıcak yemek verilir...
Bin 500 ton gıda malzemesi gönderilir...
5 ton sabun ve 2 ton şeker ulaştırılır...
Türk Kızılayı...
Yunanistan Kızılhaçı'na...
864 bin 294 dolar hibede bulunur...

Kurtuluş...
1883 İngiltere yapımı...
1741 gros tonluk, 76,5 metre boyunda, 10,7 metre eninde...
900 beygir gücünde kuru bir yük gemisi...
Yardım merkezlerine bırakıyor...
Yiyecek paketleri İstanbul limanına taşınyordu...

'Kurtuluş' adı...
Kısa bir süre önce...
Yunanlılar'a karşı gerçekleştirilen...
Savaşın ismini taşıması açısından manidar!
'Kaderin bir cilvesi!' diyelim...
Geçelim...

21 Şubat 1942...
Kurtuluş, çıktığı altıncı seferinde...
Marmara'da tipiye yakalanır...
Saat 04.00 sularında görüş mesafesini yitirir...
Marmara Adası 'Domuz Burnu' açıklarında...
Büyük bir gürültüyle kayalıklara bindirir...
Bu...
Kurtuluş'un yaptığı son seferdir!

'Can' kaybı olmaz...
'Mal' kaybı olur...
Yoksullukla savaşan ülkenin gemisi...
Tonlarca gıda, ilaç ve yardım malzemesiyle birlikte sulara gömülür...

Karaya çıkan ekip...
Telgrafla durumu İstanbul'a bildirir...
Kaza haberini alan kurtarma gemileri...
Derhal harekete geçer...
Ancak...
Kurtuluş'un...
Su yüzeyinde sadece direklerinin kaldığını bildirir...

Atina limanı...
Kurtuluş'un gecikmesinden şüphelenen karşılama komitesi...
Endişe dolu saatlerin ardından kötü haberi alır...

Habere inanamazlar...

O gece...

Atina'da...

Kurtuluş için yas tutulur...

Kiliselerde çanlar çalınır...

Ağıtlar yakılır...

Fakat bu olay...

Yardım faaliyetini engelleyemez!

Dumlupınar, Güneysu, Aksu, Tunç ve Konya vapurları...

Yardım ulaştırılmaya devam eder...

Ancak...

Yunan halkının gözünde...

Gelen her geminin adı...

'Kurtuluş'tur!

Savaş sonunda...

Yunanistan'da bir caddeye 'Kurtuluş' adı verilir...

Dünyada geçen yıl 82 milyondan fazla insan yerinden edildi

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliğinin (UNHCR) "Küresel Trendler 2020 Raporu"na göre, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınına rağmen 2020'de savaşımlardan, şiddetten ve zulümlerden kaçan insanların sayısı 82 milyonu aştı

2020'de
DÜNYADA ZORLA YERİNDEN EDİLEN İNSAN SAYISI

82,4 MİLYON

UNHCR'nin yetki alanı altında
KENDİ ÜLKELERİ İÇİNDE YERLERİNDEN EDİLENLER

48 MİLYON

Mülteci 20,7 MİLYON
Sığınmacı 4,1 MİLYON

EN FAZLA MÜLTECİ
VEREN ÜLKELER

EN FAZLA MÜLTECİYE
EV SAHİPLİĞİ YAPAN
ÜLKELER

VENEZUELA
4 MİLYON

ALMANYA
1,2 MİLYON

TÜRKİYE
3,7 MİLYON

SURİYE
6,7 MİLYON

AFGANİSTAN
2,6 MİLYON

PAKİSTAN
1,4 MİLYON

MYANMAR
1,1 MİLYON

UGANDA
1,3 MİLYON

GÜNEY SUDAN
2,2 MİLYON

79 ülkede ikamet eden
yaklaşık 4,2 milyon kişi
"vatansız" statüsünde

2018 ile 2020 yılları arasında
yaklaşık 1 milyon çocuk mülteci
olarak dünyaya geldi

34 bin 400 mülteci, üçüncü bir ülkeye
yerleştirilirken yaklaşık 251 bin mülteci
evlerine dönebildi

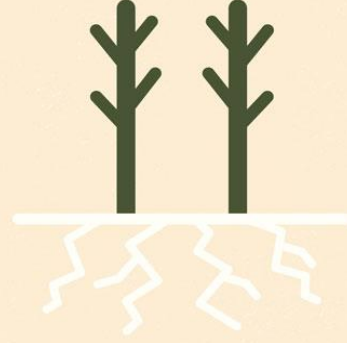

Filippo Grandi
BM Mülteciler Yüksek Komiseri

"Balkan rotası" olarak bilinen düzensiz göç rotasında göçmenler, kötü muameleyle maruz kaldı. Yunanistan, Kıbrıs (Rum Kesimi), Hırvatistan gibi ülkeler tarafından yapılan acımasız ve fiziksel şiddet içeren geri itmeler kabul edilemez. Bundan endişeliyiz"

Orman yangını, çölleşme, kuraklık ve arazi bozulumu her yıl küresel ekonomiye 15 trilyon dolar zarar veriyor

Çölleşme tehdidinin yol açtığı sorunlar ve buna karşı yürütülen mücadeleye yönelik Birleşmiş Milletler (BM) kararıyla 1994'ten bu yana her yıl 17 Haziran, "Dünya Çölleşme ve Kuraklıkla Mücadele Günü" olarak kutlanıyor

Küresel kuraklığın 2045'e kadar yaklaşık **135 milyon insanı evlerinden edeceği öngörülmüyor**

Her yıl 12 milyon hektar ekilebilir arazi **kuraklık ve çölleşme nedeniyle kaybediliyor**

Her yıl çölleşme sonucu oluşan arazi bozulumu dünya çapında ekonomilere **490 milyar dolar zarar veriyor**

Afrika, 2030'a kadar ekilebilir alanlarının **üçte ikisini kaybedebilir**

Güneydoğu Asya'da 2015 ve 2018 kuraklıkları **325 milyon insanı etkiledi**

Birleşmiş Milletler Çölleşme İle Mücadele Sözleşmesi (UNCCD)

14-15 Ekim 1994'te imzalandı, Aralık 1996'da yürürlüğe girdi

Türkiye 1998'de UNCCD'ye taraf oldu

Sözleşmeye 2018 itibarıyla 197 ülke taraf oldu

Sözleşmenin amacı

Çölleşmenin küresel ölçekte ne durumda olduğunu ortaya koymak

Ülkeleri çölleşme ile mücadele konusunda çalışmaya teşvik etmek

Çölleşmeden etkilenen ülkelerde sürdürülebilir kalkınmanın sağlanmasına katkıda bulunmak

16.06.2021

AA
ANADOLU AJANSI

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/23676>

ATMACA füzesiyle Türk donanması çok daha güçlü

Türk savunma sanayisi, Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaçlarını yerli ve milli ürünlerle karşılama yolunda Atmaca gemisavar füzesiyle önemli bir adım attı

Gelişmiş **3 boyutlu rota** planlama özelliği

20

Atmaca ile **20'den** fazla atış yapıldı

250 km

Menzil testlerde **250 kilometreye** ulaştı

5 m

- Su yüzeyinden seyir gibi önemli bir yeteneğe sahip
- Birçok uçuşunda 5 metre irtifada seyretti
- 3 metrenin altında seyredilen atışlar gerçekleştirdi

Farklı platformlardan çoklu hedefte zaman (**DTot**), aynı platformdan çoklu hedefte zaman (**STot**), hedefi ateş altına alma (**salvo**) yeteneklerine sahip

Aynı **anda birden fazla** füzeyi **hedefte buluşturabiliyor**

Hedefte aynı zamanda buluşmak için Atmaca **otonom hız kontrolü** gerçekleştirebiliyor

Veri bağı ile **hedef güncelleme**

Görev **iptal** kabiliyeti

Atıldıktan sonra hedef değiştirip, başka bir hedefe **yönlendirilme** özelliği

19.06.2021

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/23721>

Hayvan hakları düzenlenmesinde sona doğru

TRT HABER

Uzun süredir üzerinde çalışılan hayvanları koruma kanununda sona doğru yaklaşıldı. Kanun teklifinin kısa süre içinde yasalaşması bekleniyor.

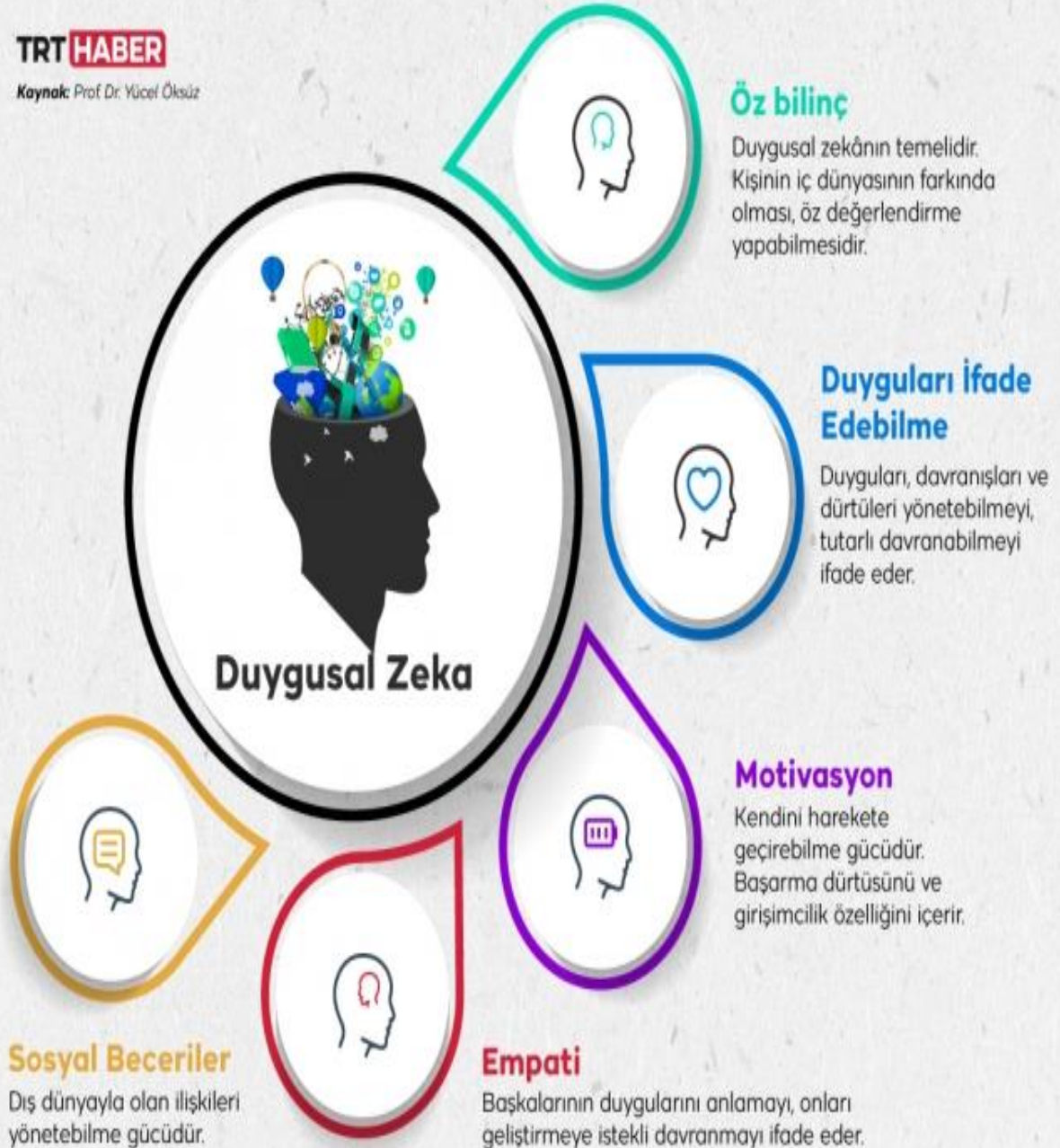
<https://www.trthaber.com/haber/infografik/hayvanlari-koruma-kanununda-sona-gelindi-588164.html>

Duygusal Zekânın Temel Özellikleri

Bilimsel çalışmalarda duygusal zekânın beş temel özelliğinden bahsediliyor. Aşağıda yer alan faktörler duygusal zekâ testlerinin de ana kaynağı.

TRT HABER

Kaynak: Prof. Dr. Yücel Öksüz

<https://www.trthaber.com/haber/infografik/duygusal-zeka-is-yasaminda-duygulara-hala-yer-yok-mu-585363.html>

Bugün Türkiye'de, Osmanlı dönemine dair dini, kültürel ve siyasi birçok mesele, ideolojik ve siyasi tutuma bağlı olarak ve bir kimlik sorunu etrafında, şiddetli bir tartışmaya konu olmaktadır. Özellikle Osmanlı Devleti'nin çöküş sürecinin milliyetçilik ve modernleşme akıllarına bağlı olarak incelenmesi, büyük bir düşünsel ve kültürel kutuplaşmaya yol açmıştır. Benzer bir süreç, Osmanlı topraklarından kopmuş ülkelerde de sürmektedir. Tarih, bireylerin ve grupların doğal olarak sahip oldukları tarihsel bellekten ibaret değildir ve tarihin bu kutuplaştırıcı yaklaşımlardan arınması bilimsel araştırmalarla mümkündür.

19. yüzyıl Osmanlı tarihinin en önemli meselelerinden biri hiç şüphesiz Balkan coğrafyasındaki isyanlar ve parçalanmadır. Osmanlı hükümetleri isyan ve ayrılıkçı siyasi, askeri ve toplumsal hareketlenmelere karşı, uluslararası konjonktürü de dikkate alarak çeşitli mücadele yöntemleri geliştirmiştir. Buna rağmen Sırp, Yunan ve Bulgar milliyetçilerinin uluslararası destekle bölgesel olarak başlattıkları isyanlar, kısa sürede geniş bir örgütlenmeye dönüşmüş ve Balkanlarda Osmanlılardan bağımsız birçok devlet ortaya çıkmıştır.

Mehmet Yaşar Ertas'ın ve Hacer Kılıçaslan'ın hazırladıkları, alanının yetkin isimlerini bir araya getiren elinizdeki çalışmanın ilk bölümü, 16. yüzyıldan 20. yüzyıla dek Osmanlı Devleti'nin siyasi, diplomatik ve idari tecrübesini ortaya koyuyor. İkinci bölümde Balkanlardaki isyan ve

kopuşu ele alan araştırmalar yer alıyor. Son bölümde ise iki önemli Arnavut Milliyetçisi Derviş Hima ve İbrahim Temo'nun hayatlarıyla düşünce dünyaları inceleniyor. Kitaba bir bütün olarak bakıldığında; uzun ve çalkantılı 19. yüzyılın, Osmanlı Devleti ve tebaası için nasıl büyük ve sancılı bir dönüşüme yol açtığı görülüyor.